SLIMERFGOED.BE

‘Slim aan de slag met schoolerfgoed’
sessie ‘Leerlingen maken (de identiteit van) de school’, 26 mei 2021

Verslag presentatie ‘Veerkracht in historiciteit en (de uitdagingen van de) actualiteit’ (Angelique Hoogstoel – Imelda-Instituut Sint-Jans-Molenbeek)

Angelique Hoogstoel presenteerde het traject dat het Imelda-Instituut, een TSO-BSO-KSO-school in Sint-Jans-Molenbeek, liep in het kader van de Slimerfgoed-proeftuin over schoolerfgoed en identiteit. Ze ging van start met een korte voorstelling van haar school, die ze typeerde als ‘prachtig veerkrachtig’. Imelda verhuisde in september 2020 van Brussel-Centrum naar een mooie locatie in de Molenbeekse Maritiemwijk. Zowel de leerkrachten- als de leerlingengroep kennen een grote diversiteit en heel wat leerlingen groeien op in een precaire situatie. Binnen het pedagogisch project zet men dan ook actief in op veerkracht. Verder heeft Imelda een traditie in projectmatig werken (zie https://www.imelda-instituut.be/weareimelda).

In het kader van de proeftuin doken de leerlingen van 5 Toerisme in de geschiedenis en het erfgoed van hun school en schoolomgeving. Het werken rond erfgoed en identiteit bleek bijzonder dankbaar en liet toe om bruggen te slaan naar de actualiteit. Zo was er niet alleen het recente debat rond Het Steen in Antwerpen. Ook de verhuis van Imelda zelf riep heel wat vragen op over (het behoud van) de ‘Imelda-identiteit’.

Onder de noemer ‘Veerkracht in historiciteit’ werd gewerkt rond enkele zorgvuldig geselecteerde thema’s die pasten binnen het leerplan geschiedenis en tegelijk raakpunten hadden met het vak kunst en cultuur. De thema’s sloten aan bij het verhaal van Imelda en de evolutie van de school van katholiek meisjesinstituut tot multiculturele dialoogschool, maar ook bij de bredere schoolomgeving en de leefwereld en identiteit van de leerlingen. De vier geselecteerde thema’s waren:

- Imelda: met aandacht voor de roots van de school bij een zustercongregatie en de rol van geloof in het leven, ook voor veel leerlingen bijzonder relevant.
- Nederlandstalig onderwijs in Brussel: met aandacht voor de historische ontwikkeling van onderwijs in de eigen taal en de democratisering van het onderwijs.
- Oorlog en verzet: met aandacht voor verzetsstrijdster Martha Somers (Imelda deelt een gebouw met GO!4cITy, het vroegere Lyceum Martha Somers) en de inspanningen van de zusters om joodse kinderen te helpen onderduiken.
- Industriële revolutie: met aandacht voor de ontwikkelingen binnen de Molenbeekse Kanaalzone, zoals de rol van de tabaksindustrie. Imelda is namelijk gevestigd in een herbestemd tabaksdepot (Saint-Michel).

Ieder thema werd uitgewerkt door een groepje leerlingen. Daarbij werden vier stappen doorlopen: (1) exploratie, (2) verdieping, (3) presentatie, (4) reflectie (zie de matrix in de presentatie). De coronacrisis wierp jammer genoeg een aantal hindernissen op. Door het vele afstandsonderwijs kon soms onvoldoende in de diepte worden gewerkt. Er was niet altijd genoeg tijd voor analyse en reflectie. Niettemin is Angelique Hoogstoel tevreden over de bereikte resultaten, bijvoorbeeld de door de leerlingen gerealiseerde audiovisuele presentaties. De proeftuin was een positieve ervaring en is hopelijk inspirerend voor andere scholen.